

„Na vývoj v Evropě se dívám s velkými obavami“

16.11.2016 Rychnovský deník str. 3 Rychnovsko

Dana Ehlová

Plukovník **Luboš Bahník** měl čest velet v pořadí třetímu **kontingentu** naší **armády** v **Iráku**. Je to rodák z Přepych, kam se pokaždé rád vrací ;

Přepychy – Plukovník **Luboš Bahník** pochází z Přepych a pořád se tam rád vrací, přestože ho povolání „zaválo“ do mnoha koutů nejen naší země, ale celého světa. Pokud má příležitost, neváhá podpořit úsilí přepyšských zachránit varhany v kostele sv. Prokopa – právě tam jsme se **setkali** a díky tomu vznikl i tento rozhovor.

* Co Vás osobně přivedlo do **armády** a jaké možnosti Vám **armáda** dala?

Upřímně vzato, dostal jsem se do **armády** a jako profesionální **voják** díky tomu, že **Vojenské akademii v Brně** nevedl můj studentský konflikt s tehdejší politickou garniturou a přijala mne ke studiu technického oboru. Měl jsem tedy možnost vystudovat vysokou školu, získat titul strojního inženýra a navíc v oboru, který naplňoval mého koníčka – motory všeho druhu a vůbec všechno, co vonělo benzínem. Pro mě to bylo o to cennější, protože to byl můj druhý pokus. Ještě během studia na střední škole jsem se pokoušel o **pilotní výcvik**, abych se po jeho absolvování mohl stát **vojenským pilotem**. Jenže to skončilo špatně, právě díky tomu konfliktu, a **pilotní výcvik** pro mne skončil vlastně dřív, než pořádně začal.

* Absolvoval jste **vojenské** (i jiné) školy či kurzy u nás i v **USA**. V čem jste viděl největší rozdíl?

Víte, strávil jsem v **USA** téměř dva roky. Měl jsem možnost postupně absolvovat kurzy pro střední a vyšší stupeň **velení**. Vzdělávací systém **US Army** je skutečně rozdílný od našeho. Studium je mnohem intenzivnější, přestože mu nechybí požadovaná akademická úroveň, je podstatně více spojeno s praxí. Je to dáno nejen učebními programy, způsobem jejich realizace, ale i značným podílem lektorů přicházejících vyučovat přímo z praxe. Navíc jsou studenti ke studiu vybírání a úspěšné ukončení studia pro ně znamená i posun v jejich **vojenské kariéře**. Naopak, třeba jen dílčí neúspěch pro ně může znamenat i ukončení této kariéry. **Vojáci** jsou v takových kurzech vysoce motivováni a to je na úrovni výsledků rozhodně znát. Říkám to s plnou zodpovědností, protože mám možnost srovnávat, absolvoval jsem vzdělávací aktivity v **ČR** a dnes čas od času **přednáším našim vojákům** v rámci jejich přípravy.

* Pro laika je velmi zajímavou částí Vaší bohaté kariéry **mise kontingentu Vojenské policie AČR** v jižním **Iráku**, která proběhla v roce 2004 a které jste velel. Jaké měla poslání?

Od prosince roku 2003 působil v blízkosti Basry v jižním **Iráku** **kontingent** složený z **vojenských policistů** a dalších **vojáků Armády ČR**. Měl jsem tu čest velet v pořadí třetímu **kontingentu**. Postupně se jich vystřídal dvanáct. **Základním** úkolem pro všechny byl **výcvik** místních policejních sil. **Vojáci** navíc plnili úkoly policejní podpory **velitelství** mnohonárodní divize rozmístěné v provinciích jihovýchodního **Iráku**. Součástí našeho **kontingentu** byl i polní chirurgický tým, pracující v britské **polní nemocnici**, kde si nesmírně vážili jeho schopností právě v oblasti válečné medicíny.

* Můžete stručně přiblížit přípravu na tak závažný úkol a výběr jejích účastníků?

Uběhla už poměrně dlouhá doba od naší přípravy. Utkvělo mi ale v paměti, že to zejména zpočátku bylo velmi obtížné. Chtěli jsme s mým zástupcem způsob přípravy co nejvíce přiblížit tomu, co bude **naše vojáky** v místě **nasazení** čekat. Bylo to hodně nestandardní, a tak jsme často naráželi na zažitě postupy a někdy i nechuť měnit vyjeté koleje. Na druhé straně se našla v **resortu** spousta lidí, kteří nám v přípravě **vojáků** hrozně pomohli. Měli jsme tak díky tehdejší **Vojenské lékařské akademii v Hradci Králové** možnost připravit potřebný počet **zdravotníků** pro poskytování kvalifikované první pomoci v boji. S pomocí **specialistů** z Katedry **taktiky Univerzity obrany v Brně** jsme připravovali **naše vojáky** na bojovou činnost v asymetrickém konfliktu, tedy na to, jak reagovat

na gerilové **útoky** a jak se vypořádat s hrozbou improvizovaných výbušných zařízení. Vůbec nejobtížnější bylo ale obsadit některé pozice **specialistů** především v zabezpečení **kontingentu**. Takovým oříškem se pro nás stali třeba spojaři pro zabezpečení satelitní komunikace, kontraktátoři a důstojníci finanční služby vůbec. Nečekaným problémem se ukázalo sehnat kvalitní techniky k opravám přidělené techniky.

* Nedá mi to nezeptat se, zda jsou dnes **vojáci** vedle moderní techniky vybaveni – zvláště pro tak extrémní situace – také moderní výstrojí?

Když jsme odjížděli do operace, byl konec zimy roku 2004. Samozřejmě, že jsme v té době viděli spoustu lepšího materiálu včetně výzbroje, než jsme měli k dispozici my. Na druhou stranu musím čestně říct, že jsme v rámci možnosti dostali to nej, co bylo tehdy k dispozici. Doma v republice se vyhodnocovaly zkušenosti z tohoto **nasazení** a další akvizice na nákup materiálu, techniky a výzbroje se připravovaly v souladu s nimi. Tak byla pořízena například vozidla Land Rover se zvýšenou balistickou ochranou, do výzbroje byly zařazeny nově nakoupené kulometry Minimi. Na druhé straně plnění úkolů ukázalo nedostatky například ve vybavení přístroji nočního vidění, naše nová balistika se neosvědčila ve vysokých teplotách, které tam dole v poušti v létě panují. Nejvíce problémů nám přinášely i tak obyčejné věci, jako jsou třeba pneumatiky vozidel, které obtížně zvládaly namáhání v letních vedrech.

* S čím jste se v **Iráku** nejvíce potýkali – jak jste se vyrovnávali s neustálým nebezpečím, ale i s vedrem?

Těch věcí, které jsme museli během **nasazení** překonávat, bylo víc. Pro nás to určitě bylo horké léto. A to nejen díky přírodním podmínkám, ale stejně tak díky začínajícímu povstání, které vedl Mukkada Sadr. Byli jsme dobře připraveni a dokázali jsme reagovat na zvyšující se nebezpečí. Každý úkol jsme promýšleli a připravovali jej s největší pozorností. A to horko? Pro nás to znamenalo rozdělit **vojáky** na ty, co plnili hlavní úkol, a to byl především **výcvik** nových policistů, a na ty, kteří se starali ve strážní službě o jejich bezpečí v době přípravy na další den a odpočinku. Navíc jsme využívali nutné výjezdy k logistickému zásobování v blízkém Kuvajtu k tomu, aby si **vojáci** zabezpečující bezpečnost konvoje mohli alespoň několik desítek hodin oddechnout na velké spojenecké **základně**. Jak ubíhal čas našeho **nasazení**, přestávali jsme to vedro vnímat, možná proto, že bylo nutné se soustředit na jiné věci, možná proto, že jsme si na něj zvykli.

* Podíleli jste se na **výcviku** a odborné přípravě nových **iráckých** policistů. Co všechno tamní adepti během **výcviku** absolvovali – byli učenlivými žáky?

Určitě byli. **Výcvik** v našem výcvikovém zařízení měl mezi **iráckými** policisty v Basře i sousedních provinciích velmi dobrý zvuk. A to přesto, že naši instruktoři byli ve všech druhých **výcviku** nesmírně nároční. Jedna část našich instruktorů se podílela na **základním výcviku** policejních kadetů v Policejní akademii. Prováděli tam především **střeleckou** přípravu a **výcvik základních** policejních zákroků. Naše vlastní **výcvikové středisko** se soustředilo na přípravu policistů přicházejících z praxe. Spektrum jejich přípravy bylo skutečně široké. Od dopravní služby až po **specialisty** pro vyšetřování trestných činů. Naší **základní** snahou bylo vyhledávat talentované studenty a z těch vychovávat instruktory, aby mohli naši úlohu postupně převzít. Když se ptáte, zda byli učenlivými žáky, představte si, že jste Iráčan, handicapovaný, že umíte sotva číst a psát, a **český** instruktor se vám s pomocí překladatele z angličtiny do arabštiny snaží vysvětlit a naučit vás jak pracovat jako policista. A ten instruktor vás v tom pekelném vedru nutí k rozvoji síly a obratnosti tak potřebné u policejních zákroků. Myslím, že za vše hovoří to, že se k nám v Basře naši studenti hrdě hlásili a certifikátů o absolvování našich kurzů si velmi vážili.

* Popište Vaše pocity, když letadlo se všemi **vojáky** Vašeho **kontingentu** přistálo na území republiky?

Víte pro mne, jako **velitele**, stejně jako pro moje **vojáky** a **vojákyne** to byl rozhodně pocit úlevy. Byl to pocit dobře vykonané práce a hrdosti na moji jednotku, že to zvládla. Těšil jsem se na **setkání** s rodinou a měl trochu starost, zda na **letišti** včas dorazily bochníky chleba, které pro uvítání mých **vojáků** nechala ve zlivické pekárně upéct moje paní. Víte, pravý tmavý **český** chleba je v **zahraniční operaci** jednou z největších vzácností. Pak jsem na ploše před letadlem podal hlášení zástupci náčelníka **Generálního štábu** a celé to ze mne spadlo. Začala opět každodenní rutina **velitele** útvaru tady v **ČR**.

* Dnes zastupujete zájmy **ČR** v řídicích výborech center **Vojenské policie** v rámci **NATO**. Co tato práce obnáší?

Stál jsem u zrodu **NATO Military Police Centre of Excellence** v polské Bydgoszci a o nějakou dobu později u zrodu **NATO Stability Policing Centre of Excellence** v italské Vicenze. Představovalo to spoustu **jednání** na národní úrovni včetně přípravy podkladů pro rozhodnutí Vlády **ČR**. Měl jsem za úkol na základě získaného mandátu vyjednat co nejlepší podmínky pro členství **ČR** na **mezinárodní** úrovni. Dnes jde v mém případě především o využití schopností obou center pro potřeby **ČR**, s tím souvisí podíl na přípravě plánu činnosti a s tím úzce spojeného rozpočtu obou center. Za **ČR** připravuji materiály spojené s rozvojem center. Funguju jako primární kontakt k řešení běžných pracovních problémů a připravuji podklady pro rozhodování řídicího výboru.

* Pohyboval jste se ve válečných zónách, viděl jste utrpení tamních obyvatel. Jak se díváte na otázku migrantů z těchto oblastí?

Právě proto, že jsem jako bývalý **voják** měl možnost okusit konflikt na území bývalé Jugoslávie, viděl jsem, jak eskaloval v Bosně a Hercegovině a později v **Kosovu**, sloužil jsem v **Iráku** a viděl prostory **nasazení** téměř všech našich jednotek na území **Afghánistánu**, se domnívám, že současná migrační vlna je něco nenormálního. Nedovedu si představit, kde ti, kteří jsou konflikty v jejich zemích dlouhá léta těžko postiženi, berou i pro nás nemalé finanční prostředky, aby zaplatili pašerákům lidí za riskantní přepravu do Evropy. Musím říct, že jsem viděl většinu těch, kteří se s obtížnými podmínkami prali, bránili svou rodinu, odcházeli od ní proto, aby bojovali za svou svobodu a práva a je celkem jedno, na které straně konfliktu. Pokud se stalo, že byly celé etnické skupiny vytlačeny, viděl jsem, že pokud to bylo jen trochu možné, vracejí se lidé z takových skupin zpět i za cenu **nasazení** vlastního života nebo zdraví. Dívám se na vývoj v Evropě s velkými obavami, protože na jedné straně nevěřím důvodům tak masové migrace a na druhé straně vidím naprostou neschopnost evropských politiků si s tímto jevem poradit. Říkám to s plnou úctou k těm, které jsem viděl bránit svoji rodinu, svůj rozpadající se dům, svoje dvě ovečky nebo kousek políčka s puškou pamatující dobu mého dědečka. K těm, kteří se vraceli do rozbitých domů a s **nasazením** vlastního života odminovávali dům, zahradu, pole, pastviny. Cítil jsem k nim vždycky veliký respekt, a pokud to bylo jen trochu možné, snažil jsem se jim pomoci. Ta současná migrace je však něco úplně jiného.

„Měl jsem trochu starost, zda na **letišti** včas dorazily bochníky chleba, které pro uvítání mých **vojáků** nechala ve zlivické pekárně upéct moje paní. Víte, pravý tmavý **český** chleba je v **zahraniční operaci** jednou z největších vzácností.“

„Pro nás to určitě bylo horké léto. A to nejen díky přírodním podmínkám, ale stejně tak díky začínajícímu povstání, které vedl Muktada Sadr.“

Foto popis| **LUBOŠ BAHNÍK** nad kronikou třetího **kontingentu AČR** v **Iráku** (na snímku vlevo). Nechyběl ani na **pietním aktu** u příležitosti **Dne veteránů** v Přepychách (snímek vpravo).

Foto autor| Foto: D. Ehlová, archiv L. Bahníka
Region| Východní **Čechy**